

Генрі Лонгфелло  
Люлька згоди. Із "Пісні про Гайявату"

Перекладач: О. Олесь

На верхів'ї Скель Червоних,  
Скель Великої Площини,  
Там стояв Життя Владика,  
Гітчі-Маніто могучий,  
І з верхів'я Скель Червоних  
Він до себе звав народи,  
Звідусіль людей скликав він.

Від слідів його неслася  
І тремтіла в сяйві ранку  
Річка, падаючи з кручі  
І займаючись мітлою.  
І провів перстом Владика  
Путь лучкову по долині  
І сказав, провівши, річці:  
"Ось тобі навік дорога".  
Від червоного бескета  
Одломив рукою камінь  
І зліпив із нього люльку,  
І оздобив візерунком.  
А над річкою він вирвав  
Очеретяну стеблину  
І цибух зробив для люльки;  
І червоною корою  
Із лози набив він люльку,  
І дихнув на ліс зелений.  
І від подиху у лісі  
Загойдались раптом віти  
І, зустрівшись, зайнялися;

І на горах на високих  
Запалив їм Люльку Згоди  
Гітчі-Маніто могучий  
На ознаку, що на раду  
Всі народи він скликає.

Вився дим поволі, тихо  
В сяйві сонячного ранку:  
Спочатку — мов темна смужка,  
Потім — наче синя пара,  
Закруглявся у повітрі,  
Як зимою ліс верхів'ям,  
Сніжно-білими клубками  
Плив все вгору, вище й вище,  
І торкнувся врешті неба,  
І розлився, розкотився  
В сизих хвилях над землею.

Із долини Тавазента,  
Із долини Вайомінга,  
Із лісної Тоскалузи,  
Від Скелястих Гір далеких,  
Від озер Країни Снігу, —  
Звідусіль усі народи  
Дим угледіли на небі,  
Дим, що йшов із Люльки Згоди.

І пророки всіх народів  
Їм сказали: "То Поквана!  
Сим далеким синім димом,  
Що лозою в небі в'ється,  
Що рукою наче кличе,  
Гітчі-Маніто могучий  
Зве до себе на пораду  
Всіх людей, усі народи".

По річках, лугах збігались  
І збиралися народи:  
Йшли Чоктоси і Команчі,  
Йшли Гурони і Мендени,  
Делавери і Могоки,  
Йшли Шошони і Омоги,  
Пони йшли і Чорноногі,  
Оджибуеї і Дакоти  
До Великої Площини  
Перед світлі Божі очі.

В зброях всі, в яскравих фарбах,  
Як дерева в час осінній,  
Наче ранок на світанні,  
Всі зійшлись вони в долині  
З ворожнечею у душах.  
В їх очах — смертельний виклик,  
В їх серцях — звіряча лютість,  
Вікове бажання помсти —  
Заповіт страшний від предків.  
Але тихо і ласкаво  
Подивився Милосердний,  
Гітчі-Маніто могутий.  
Наче батько, подивився  
На дитячу ворожнечу  
І простяг над ними руку,  
Тінь руки простяг над ними,  
Щоб серця їх заспокоїть,  
Втихомирить їх душі.

І ясний величний голос,  
Як потік, що з гір несеться,  
Як потік, що падає в прірву,  
Пролунав до всіх народів:  
"Діти! Слухайте уважно

Мудре слово і пораду,  
Що вам скаже, нерозумним,  
Той, хто дав життя всім людям.

Дав я землю вам для ловів,  
Дав вам води для рибальства,  
Дав ведмедя і бізона,  
Дав вам сарну і оленя.  
Дав бобра вам і козарку,  
Напустив я риби в ріки,  
На болота — диких птахів, —  
Що ж примушує вас нищить,  
Убивать один другого?  
Я стомивсь від ваших сварок,  
Від незгод і суперечок,  
Від кривавих війн народних,  
Молитов про помсту люту...  
Ваша сила тільки в згоді,  
А безсилля — в ворожнечі!  
Помиріться ж, мої діти,  
Будьте друзями, братами!  
І Пророк на землю прийде,  
І покаже вам дорогу  
До покути, до спасіння.  
І ви мусите коритись  
Всім його порадам мудрим.  
І на зораному полі  
Ралом праці і любові  
Зійдуть квіти долі-щастя.  
Діти! Слухайте Пророка,  
Бо потонете у крові,  
Бо пов'янете, як листя.

Окуніться ж ви в джерело,  
Що сріблиться перед вами,

Змийте фарби, фарби бою,  
Змийте з тіла плями крові,  
Закопайте свою зброю,  
Люльки висічіть з каміння,  
Очерету наламайте  
І, оздобивши їх пір'ям,  
Запаліть собі на згоду  
І живіть віки братами!"

Так сказав Життя Владика.  
І покидали на землю  
Вояки ганебну зброю,  
Поскидали всі убрання  
Із оленячої шкури  
І до берега побігли  
Змити фарби — плями бою.  
Від слідів Творця лилася  
Річка хвилею ясною,  
Обмивала кров на тілі  
І, обмивши, червоніла,  
І, спускаючись все нижче,  
З кров'ю змішана, зникала.

Змивши фарби, плями бою,  
Вояки на берег вийшли  
І у землю закопали  
Свої палиці і зброю.  
І дітей своїх Владика,  
Гітчі-Маніто могутий,  
Стрів усмішкою ясною.  
Із червоного каміння  
Всі зробили мовчки люльки,  
Очерету наламали  
І оздобили їх пір'ям,  
І іти додому стали

В ту хвилину, як завіса  
Темних хмар заколихалась  
І у дверях світлих неба  
Гітчі-Маніто сховався,  
Оповитий білим димом,  
Білим димом Люльки Згоди.